

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 20.12.2010
KOM(2010) 794 lõplik

2010/0380 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide
koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ)
nr 883/2004 rakendamise kord**

(EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on ajakohastada määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009, et kajastada liikmesriikide sotsiaalkindlustusõigusaktidesse tehtud muudatusi ja pidada sammu ühiskondlike muutustega, mis mõjutavad sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist.

Lisaks sisaldab ettepanek sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni (edaspidi „halduskomisjon”) ettepanekuid, mille eesmärk on täiustada ja ajakohastada õigustikku kooskõlas määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 72 punktiga f.

Käesoleva ettepaneku muudatuste eesmärk on tagada sidusrühmadele õiguskindlus.

Üldine taust

Ettepanek käsitleb määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 korrapäraselt ajakohastamist. Selle eesmärk on tagada riikide sotsiaalkindlustussüsteemide nõuetekohane koordineerimine ELi tasandil. See kajastab riikide õigusaktides tehtud muudatusi ja võtab arvesse hiljutisi arenguid piiriülese liikuvuse valdkonnas, mis mõjutavad sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist.

Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Kehtivad õigusnormid on sätestatud määruses (EÜ) nr 883/2004 (viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 988/2009) ja määruses (EÜ) nr 987/2009.

Määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 tuleb ajakohastada, et viia need vastavusse arengutega riiklikes õigusnormides ja ühiskondlike muutustega, mis mõjutavad sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist. Lisaks saadi halduskomisjonilt asjakohased ettepanekud koordineerimissüsteemi täiustamiseks. Need ettepanekud koos muude tehniliste kohandustega on käesolevasse ettepanekusse üle võetud. Ettepanekuga ajakohastatakse ja muudetakse ka viiteid riiklikele õigusaktidele määruste teatavates lisades.

Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega

Ei kohaldata.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Konsulteerimine huvitatud isikutega

²¹¹ Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloostus

Liikmesriikidel paluti esitada määrustesse 2010. aastal tehtavate muudatuste ettepanekuid. Lisaks taotles halduskomisjon muudatusi määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 ajakohastamiseks ja selgemaks muutmiseks.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Ettepanekud, mis on kooskõlas ELi õigusaktidega ning millega halduskomisjon nõustus, võeti käesolevasse ettepanekusse üle.

221 Asjaomased teadus-/erialavaldkonnad

Koordineerimine sotsiaalkindlustuse valdkonnas.

222 Kasutatud meetodika

Arutelud halduskomisjoni kahel koosolekul aastal 2010 ning vajaduse korral täiendav arutelu asjaomaste liikmesriikide esindajatega halduskomisjonis selgituste saamiseks eelkõige riikide õigusaktide üksikasjade kohta.

223 Peamised organisatsioonid/eksperdid, kellega on konsulteeritud

Halduskomisjon ning asjaomaste liikmesriikide esindajad.

2249 Saadud ja arvessevõetud arvamuste kokkuvõte

Võimalikke tõsisemaid pöördumatute tagajärgedega ohte ei mainitud.

Halduskomisjoni nõusolek teksti ajakohastamiseks, täiendamiseks ja parandamiseks ning teatavate liikmesriike käsitlevate kannete ajakohastamiseks määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 lisades.

226 Eksperdiarvamuste avalikustamiseks kasutatud vahendid

Puuduvad

Mõju hindamine

Alates 1. maist 2010 kohaldatakse kõikides ELi liikmesriikides ajakohastatud määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta. Ajakohastatud sotsiaalkindlustuse määrused on liikmesriikide vahel kümme aastat kestnud läbirääkimiste tulemus. Ajakohastamise vajadus tuli muuhulgas muutustest riikide õigusaktides ja Euroopa Liidu Kohtu praktikast.

Liikmesriigid teevad sageli muudatusi oma sotsiaalkindlustusalastes õigusaktides. Selle tulemusel võivad aeguda sotsiaalkindlustussüsteeme käsitlevate ELi õigusaktide viited liikmesriikide õigusaktidele, mis tekitab sidusrühmade jaoks määruste kohaldamisel õiguslikku ebakindlust.

Määrustes (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 sisalduvaid viiteid tuleb seega ajakohastada, et need oleksid täielikus vastavuses muudatustega riikide õigusaktides ja ühiskondlike muutustega. Määrusi on võimalik ajakohastada vaid uue määrusega.

Üks koordineerimissätete ajakohastamise peamistest eesmärkidest on lihtsustamine. Määruste lihtsustamine muudab lihtsamaks nende tõlgendamise ja vähendab vastandlike seisukohtade tekkimise võimalust. Et tagada lihtsustatud sätetega siiski kodanike õiguste täielik kaitse, tuli mõnda sätet muuta, eelkõige kohaldatavate õigusaktide ja töötushüvitiste valdkonnas. Kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramisel juhul, kui isik töötab kahes või mitmes liikmesriigis, laiendatakse kriteeriumi „oluline osa tegevusest” ning „registrisse kantud asukohta või tegevuskoha” mõistet muudetakse konkreetsemaks. Muudatused töötushüvitiste valdkonnas on vajalikud selleks, et pakkuda rahuldavat lahendust olukorras, kus füüsilisest isikust ettevõtja on kindlustatud töötuse vastu selles liikmesriigis, kus ta viimati tegutses, kuid pöördub tagasi elukohajärgsesse liikmesriiki, kus füüsilisest isikust ettevõtjatele töötuskindlustust ei ole.

Viimastel aastatel on ilmnunud üha rohkem uusi liikuvuse vorme. Uusi töajõu pakkumise struktuure võib märgata muuhulgas õhustranspordis, kus ettevõtjad pakuvad oma teenuseid eri liikmesriikides asuvatest nn põhibaasidest. Komisjon kavatab 2011. aastal koostada töötajate vaba liikumise õiguse ja sotsiaalkindlustusega seotud liikuvuse uusi mudeleid käsitleva dokumendi, kus määratakse kindlaks, milliseid meetmeid peab komisjon võtma, et paremini vastata eri tüüpi võõrtöötajate vajadustele. Soovimata nimetatud dokumendist ette rutata, peab komisjon siiski kohaseks täpsustada juba praegu „registrisse kantud asukohta või tegevuskoha” mõistet lennukite meeskonnaliikmete puhul, et aidata institutsioone „registrisse kantud asukohta või tegevuskoha” kindlaksmääramisel ja et lihtsustada määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamist selles sektoris. Eriti oluline on siin asjaolu, et põhibaasi mõiste on juba määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1899/2006 (millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3922/91 tehniliste nõuete ja haldusprotseduuride kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses) ja see on juba selles sektoris kasutusel.

Kuigi määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 kohaldatakse alates 1. maist 2010, kajastavad nad liikmesriikide õigusaktide olukorda seisuga 26. jaanuar 2004 (määruse (EÜ) nr 883/2004 puhul) ja 17. detsember 2008 (määruse (EÜ) nr 987/2009 puhul). Asjaomaste kodanike huvides tuleks määruseid ajakohastada mõistliku aja jooksul pärast liikmesriikide õigusaktide muutmist. Ainult määrused, mis on riikide õigusaktides toimunud muutustega vastavusse viidud ja mille sätted on selged ja täielikud, võivad tagada läbipaistvuse ja kindluse sidusrühmade jaoks ning pakkuda liikuvatele kodanikele täielikku kaitset.

Käesolev ettepanek lihtsustab sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist liikmesriikides ja aitab kaitsta ELi piires liikuvaid kodanikke. Enamiku muudatusi on välja pakkunud liikmesriigid ja halduskomisjon. Sotsiaalkindlustusasutuste ja haldusasutuste, töövõtjate, tööandjate ning mitteaktiivsete kodanike töökoormust ja kulusid kavandatakse muutmismäärus praegusega võrreldes oluliselt ei muuda.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kavandatud meetmete kokkuvõte

Käesoleva ettepanekuga täiendatakse, selgitatakse ja ajakohastatakse määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 teatavaid sätteid, et kajastada liikmesriikide sotsiaalkindlustusõigusaktidesse tehtud muudatusi ja liikuvuse uusi mudeleid, mis mõjutavad sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist. Muudatused lihtsustavad

sotsiaalkindlustussüsteeme koordineerivate ELi õigusaktide tõhusat kohaldamist ja parandavad ELi piires liikuvate üksikisikute kaitset.

Õiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikkel 48.

Subsidaarsuse põhimõte

Subsidaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selles osas, mis ei kuulu ELi ainupädevusse.

Liikmesriigid ei saa ettepaneku eesmärgi täielikult täita järgmistel põhjustel.

ELi tegevus sotsiaalkindlustuse valdkonnas koordineerimismeetmete näol on ette nähtud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 48 ning on vajalik selleks, et tagada Euroopa Liidu toimimise lepingu kohane vaba liikumise õigus. Nimetatud koordineerimiseta ei pruugi liikumisvabadus toimida, sest kui vaba liikumise õigus tooks kaasa muus liikmesriigis juba omandatud sotsiaalkindlustusõiguste kaotamise, kasutatakse seda tõenäoliselt vähem. Kehtivate ELi õigusaktide eesmärk ei ole erinevate riiklike süsteemide asendamine. Rõhutada tuleks, et kavandatav muutmismäärus ei ole ühtlustamisemeede ning piirdub vaid tulemuslikuks koordineerimiseks vajalikuga. Peamiselt on ettepaneku eesmärk ajakohastada kehtivaid koordineerimismääruseid, et kajastada riiklikul tasandil tehtud õiguslikke muudatusi ning et rakendada ühiskondlike muutuste tõttu vajalikuks osutunud muudatusi. Samuti on selle eesmärk täiendada ja parandada määruste teksti, et kaitsta kodanike õigusi ELi piires liikumisel.

Kuigi ettepanek põhineb peamiselt liikmesriikidelt saadud teabel, ei saa viimased võimaliku vastuolu tõttu määrustega neid sätteid riigisiselt vastu võtta. Seepärast tuleb määruste tulemuslikuks kohaldamiseks asjaomastes liikmesriikides tagada määruste põhiosa ja lisade nõuetekohane kohandamine.

Sotsiaalkindlustusvaldkonna koordineerimine on seotud piiriüleste olukordadega, mille puhul ükski liikmesriik ei saa üksi tegutseda. ELi koordineerivate õigusaktidega asendatakse arvukad olemasolevad kahepoolsed lepingud. See mitte ainult ei lihtsusta sotsiaalkindlustuse koordineerimist liikmesriikide jaoks, vaid tagab ka liikmesriikide sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide kohaselt kindlustatud ELi kodanike võrdse kohtlemise.

ELi meetmega saavutatakse ettepaneku eesmärgid paremini järgmistel põhjustel.

Sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimisel on mõtet vaid ELi tasandil. Sihiks on tagada, et sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimine toimib tõhusalt kõikides liikmesriikides. Selle aluseks ja põhjenduseks on isikute vaba liikumine ELi piires.

Vastavad kvalitatiivsed näitajad puuduvad, kuid määruste mõju hõlmab kõiki mingil põhjusel ELi piires liikuvaid ELi kodanikke.

Ettepanek on üksnes kooskõlastusemeede, mida saab võtta vaid ELi tasandil. Vastutus oma sotsiaalkindlustussüsteemide korraldamise ja rahastamise eest jääb endiselt liikmesriikidele.

Seepärast on ettepanek kooskõlas subsidaarsuse põhimõttega.

Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Selline meede nähakse ette määrustega (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009, sest määrust on võimalik muuta vaid uue määrusega. Meede ei puuduta koordineerimissüsteemi ennast. Vastutus oma sotsiaalkindlustusskeemide korraldamise ja rahastamise eest jääb endiselt ainult liikmesriikidele.

Ettepanek lihtsustab liikmesriikide ja nende asutuste jaoks sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist ja selle eesmärk on kaitsta ELi piires liikuvaid üksikisikuid, ajakohastades ja täiustades teatavaid määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 sätteid ja mõnda määruse (EÜ) nr 883/2004 lisa. Muudetud sätete aluseks on peamiselt liikmesriikide ettepanekud, mistõttu võimalik finants- ja halduskoormus on minimaalne ning saavutatava eesmärgiga proportsionaalne. Seevastu määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 ajakohastamiseta oleks finants- ja halduskoormus suurem, kuna sätteid ei vastaks liikmesriikide muutunud vajadustele.

Õigusakti valik

Kavandatud õigusakt: määrus.

Muud meetmed ei oleks asjakohased järgmistel põhjustel.

Muud võimalust ei ole, sest määrust saab muuta ainult määrusega.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

5. TÄIENDAV TEAVE

Euroopa Majanduspiirkond ja Šveits

Ettepanek on oluline Euroopa Majanduspiirkonna ja Šveitsi jaoks, seepärast peaks see laienema ka Euroopa Majanduspiirkonnale ja Šveitsile.

Ettepaneku üksikasjalik selgitus

Artikkel 1

Artikkel 1 käsitleb määruse (EÜ) nr 883/2004 muudatusi.

A. Artikli 9 muutmine

1. Artikli 9 lõike 1 muutmine

Määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 9 lõikes 1 asendatakse viide artikli 1 *lõikele* 1 viitega artikli 1 *punktile* 1. Lisaks tuleb määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 1 punkti 1 teise lõigu kohane lepinguliste sätete deklaratsioon esitada eraldi määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 9 kohasest deklaratsioonist ja on viimase eeltingimuseks.

2. Artikli 9 lõike 2 muutmine

Määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 9 lõiget 2 tuleb muuta, et viia see vastavusse määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 71 lõike 2 teise lõiguga.

B. Artikli 12 lõike 1 muutmine

Muudatuses selgitatakse, et lähetatud isikut ei saa asendada teise *lähetatud* isikuga pärast seda, kui esimese isiku lähetusperiood on lõppenud. Sõna „lähetatud” oli siit eksikombel välja jäänud.

C. Artikli 13 lõike 1 muutmine

Artikli 13 lõike 1 praeguses versioonis ei kohaldata tegevuse „olulise osa” toimumist käsitlevat tingimust sellise olukorra suhtes, kus isik töötab kahes või rohkemas liikmesriigis eri ettevõtjate või tööandjate heaks. See ei ole koosõlas nõukogus toimunud läbirääkimiste eesmärgiga, eriti olukorras, kus elukohajärgses liikmesriigis toimunud tegevuse osa on suhteliselt väike. Selle muudatuse eesmärk on teha selgeks, et tegevuse „olulise osa” toimumist käsitlevat tingimust kohaldatakse ka nende isikute suhtes, kes üldiselt tegutsevad eri ettevõtjate või tööandjate heaks kahes või rohkemas liikmesriigis. Olukorras, kus tegevuse „olulise osa” toimumise tingimus ei ole elukohajärgses liikmesriigis täidetud, kohaldatakse talle tööd andva ettevõtte või tööandja registrisse kantud asukoha või tegevuskoha liikmesriigi õigusakte. Kui ei ole võimalik määrata kindlaks ühte liikmesriiki, kus registrisse kantud asukoht või tegevuskoht asub, näiteks kui kaks või rohkem tööandjat asuvad kahes eri liikmesriigis väljaspool elukohajärgset liikmesriiki, kohaldatakse elukohajärgse liikmesriigi õigusakte. Muudatuse eesmärk on vältida kohaldatavate õigusaktidega manipuleerimist, järgides samas lihtsustamise ja pragmaatilisuse põhimõtet.

D. Artikli 36 lõike 2a muutmine

Määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 36 lõiget 2a tuleb muuta, et viia selle individuaalne kohaldamisala vastavusse määruse (EÜ) nr 883/2004 III jaotise 2. peatüki ülejäänud kohaldamisalaga ja määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 26 lõike 2 kolmanda lõiguga, mis reguleerib küsimust paralleelselt haigushüvitiste, sünnitus- ja sellega samaväärsete isadushüvitiste valdkonnas.

E. Artikli 65 lõike 5 muutmine

Muudatus käsitleb olukorda, kus füüsilisest isikust ettevõtja on olnud töötuse vastu kindlustatud selles liikmesriigis, kus ta viimati tegutses, kuid pöördub töötuks jäänuna tagasi oma elukohajärgsesse liikmesriiki, kus füüsilisest isikust ettevõtjatele töötuskindlustust ei ole.

Erinevalt samas olukorras olevatest töötajatest, ei ole sellisel juhul võimalik vastutust töötushüvitise maksmise eest üle kanda sellelt liikmesriigilt, kus isik viimasena tegutses, tema elukohajärgsele liikmesriigile, kuna viimase liikmesriigi õigusaktid ei näe ette töötushüvitist füüsilisest isikust ettevõtjatele. Vastavalt artikli 65 eesmärgile, mida on kinnitatud Euroopa Liidu Kohtu praktikaga (vt Euroopa Kohtu otsused määruse 1408/71 artikli 71 kohta, mis vastab määruse 883/2004 artiklile 65, nt kohtuasi C-454/93 *Van Gestel* [1995] EKL I-1707, 58/87 *Rebmann* [1988] EKL 3467) on selle artikli alla kuuluvatel isikutel õigus pärast töötuks jäämist pöörduda tagasi oma elukohajärgsesse liikmesriiki ning seal tööd otsida. Selle artikli põhjendus on see, et neil isikutel on paremad võimalused tööturule naasmiseks oma elukohajärgses liikmesriigis, kuna neil on seal tihedad sidemed. Seetõttu ei tohiks piirata

nende õigust sotsiaaltoetustele, eriti kui need toetused on vastutasuks töötajate tasutud osamaksete eest (kohtuasi C-228/07 *Petersen* [2008] EKL I-6989). Lisaks on Euroopa Inimõiguste Kohus leidnud, et õigus töötushüvitisele, mis on seotud töötuskindlustusfondi tehtud osamaksetega, peab olema tagatud – varalise õigusena – vastavalt Euroopa inimõiguste konventsiooni protokollile nr 1 artiklile 1 (*Gaygusuz v. Austria*).

F. Artikli 71 lõike 2 muutmine

Arutlustest halduskomisjoni hääletamiskorra üle tuli välja vajadus seda selgemaks muuta. Välja pakutud hääletamiskord kajastab Lissaboni lepinguga, eelkõige uue Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 48 kehtestatud uusi arenguid.

Artikkel 2

Artikkel 2 käsitleb määruse (EÜ) nr 987/2009 muudatusi.

A. Artikli 6 lõike 1 muutmine

Artikli sõnastus on viidud rohkem vastavusse nõukogus saavutatud kokkuleppega. Lõike 1 punktis b on nüüd selgitatud, et elukohajärgse liikmesriigi õigusakte ei saa ajutiselt kohaldada, kui asjaomane isik ei teosta elukohajärgses liikmesriigis mingeid tegevusi.

B. Artikli 14 lõike 5 muutmine

Muudatusega selgitatakse, et väikese mõjuga või kõrvaltegevusi, mis on ajakulu ja majandusliku kasu poolest väheolulised, ei võeta kohaldatavate õigusaktide määramisel määruse (EÜ) nr 883/2004 II jaotise alusel arvesse. Tegevused iseenesest jäävad oluliseks riiklike sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide kohaldamise seisukohalt; kui isik on kõrvaltegevuse alusel sotsiaalkindlustussüsteemiga liitunud, tuleb osamakseid maksta pädevas liikmesriigis kõigi tegevuste kogutulu pealt.

Muudatusel on kaks eesmärki:

- 1) lihtsustada kehtivaid sätteid, kaotades eristuse samaaegsete ja vahelduvate tegevuste vahel ja seega suurendada õiguskindlust nende isikute jaoks, kes peamiselt tegutsevad ühes liikmesriigis ja tegelevad samal ajal vaid väikese mõjuga tegevusega teises liikmesriigis, ning
- 2) vältida määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldatavaid õigusakte käsitlevate sätete võimalikku väärkasutamist.

C. Artikli 14 lõike 5a lisamine

Selle muudatusega tagatakse, et „registrisse kantud asukoha või tegevuskoha” tähendust kohaldatakse vastavalt Euroopa Kohtu praktikale ja muudele ELi määrustele. Muudatus on vaheaste lisaelementidele, mille määrab kindlaks halduskomisjon.

Lennukite meeskonnaliikmete puhul käsitletakse „registrisse kantud asukoha või tegevuskohana” põhibaasi. Põhibaasi mõiste on selles sektoris tunnustatud ja kasutusel ning juba määratletud määruses (EMÜ) nr 3922/91, mis lihtsustab ja õigustab selle kasutamist sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise valdkonnas. Põhibaasile viitamine lennukite meeskonnaliikmete puhul ei mõjuta põhimõtet, et iga meeskonnaliikme olukorda tuleb

analüüsida eraldi ja objektiivse teabe põhjal, et määrata kindlaks, milliseid õigusakte tema suhtes määruse (EÜ) nr 883/2004 II jaotise alusel kohaldada.

D. Artikli 15 lõike 1 muutmine

Muudatusega viiakse artikli tekst vastavusse lõppkokkuleppega, mis saavutati Euroopa Parlamendis teisel lugemisel kaasotsustamismenetluses määruse (EÜ) nr 987/2009 vastuvõtmiseks ning mis käsitleb asjaomase isiku teavitamist tema suhtes lähetamise korral kohaldatavatest õigusaktidest.

E. Artikli 54 lõike 2 muutmine

Muudatusega parandatakse viga, mis tekkis nõukogus toimunud keelelise kontrolli käigus ja taastatakse sätte algne tähendus.

F. Artikli 55 lõike 7 lisamine

Lisatakse uus lõige, et kohaldada hüvitiste eksportimiseks kasutatud menetlust *mutatis mutandis* määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõike 5 punkti b uute sätetega hõlmatud olukorra suhtes, välja arvatud määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 55 lõike 1 punktis c osutatud õiguse ajalise piirangu suhtes.

G. Artikli 56 lõike 2 muutmine

Teksti on vaja muuta, et käsitleda olukorda, kus isik, kelle suhtes kehtib määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõike 5 uus punkt b registreerib end tööhõivetalituses lisaks ka selles liikmesriigis, kus ta viimati tegutses.

Sellisel juhul peaksid prioriteetsed olema selle liikmesriigi kohustused ja tööotsingud, kus isik viimati tegutses, kuna see riik maksab isikule hüvitisi. Uue sõnastusega seatakse esikohale hüvitisi maksvas riigis kehtivad kohustused ja tööotsingud ning välistatakse teises liikmesriigis kehtivate kohustuste täitmata jätmise negatiivne mõju.

Lisa

A. Määruse (EÜ) nr 883/2004 X lisa muutmine

X lisa on loetletud mitteosamakselised rahalised erihüvitised. Jaos „MADALMAAD” asendatakse 24. aprilli 1997. aasta puuetega noorte töövõimetustoetuse seadus (Wajong) järgmisega: „puuetega noorte töö- ja tööhõivetoetuse seadus (Wet Wajong)”.

Nagu eelmises seaduses, pakutakse ka uue seadusega sissetulekutoetust puuetega noortele, kellel on oma puude tagajärjel vähenenud töövõime ja kelle sissetulekud langevad allapoole ametlikku miinimumpalka. Puuetega noored, kes vastavad teatavatele tingimustele, võivad saada sissetulekutoetust, et nende sissetulek tõuseks ametliku miinimumpalga määrani, kui sissetulek, mille nad oma töö eest saavad, on alla 75 % ametlikust miinimumpalgast. Sissetulekute kaitset võib pakkuda ka õppivatele puuetega noortele, kes vajavad rahalist tuge, ja noortele, kes ei saa üldse töötada, st kes on täielikult ja püsivalt töövõimetud.

Halduskomisjon on selle Madalmaade uue kirje läbi vaadanud ja leidnud, et see on mitteosamakseline rahaline erihüvitis määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 70 tähenduses.

Jaos „ÜHENDKUNINGRIIK” lisatakse uus mitteosamakseline rahaline erihüvitis, nimelt sissetulekuga seotud töövõimetustoetus (edaspidi ESA(IR)).

ESA (IR) peamine eesmärk on tagada minimaalne toimetulekutulu, võttes arvesse majandus- ja sotsiaolukorda Ühendkuningriigis. Sissetulekuga seotud töövõimetustoetust makstakse juhul, kui tasutud osamaksed või rahaline olukord on selline, et osamakselist töövõimetustoetust ei saa maksta või on see ebapiisav.

Halduskomisjon leidis, et ESA(IR) on mitteosamakseline rahaline erihüvitis määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 70 tähenduses ja et selle võib kanda määruse (EÜ) nr 883/2004 X lissasse.

Samuti jaos „ÜHENDKUNINGRIIK” jäetakse lisast välja sissetulekutoetus. Uute majanduslikust olukorrast sõltuvate toetuste loomine (tööotsija toetus, töövõimetustoetus ja riiklik pension) konkreetsete riskikategooriate jaoks mõjus nii, et sissetulekutoetus on muutunud piiratud toimetulekutoetuseks, mida makstakse inimestele, kellel sissetulek puudub või on väga väike. Kuna sotsiaalabi on määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamisalast välja arvatud, tuleb sissetulekutoetus lisast välja jätta.

B. Määruse (EÜ) nr 883/2004 XI lisa muutmine

1. Jao „MADALMAAD” muutmine

Punkti 1 alapunktiga h laiendatakse õigust saada mitterahalisi hüvitisi Madalmaades viibimise aja jooksul pensionäridele ja nende perekonnaliikmetele, kes on kindlustatud teise liikmesriigi õigusaktide alusel ja pakutakse pensionäridele ja nende perekonnaliikmetele lisasoodustusi haigushüvitiste valdkonnas.

Punkti 1 alapunkti g võib välja jätta, sest teenuste mittekasutamisega seotud tagasimakse on Madalmaade tervisekindlustussüsteemis asendatud kohustusliku lisatagatisega.

Muud XI lisa tehtud muudatused on keelelised muudatused, mille eesmärk on tagada järjepidevus Madalmaade õigusaktidele viitamisel.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta ja määrust (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord

(EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 48,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

tegutsedes tavapärase seadusandliku menetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Et võtta arvesse õiguslikke muudatusi teatavates liikmesriikides ja tagada õiguskindlus sidusrühmadele, tuleb määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 kohandada.
- (2) Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjonilt on saadud asjakohased ettepanekud, mis käsitlevad sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimist ja mille eesmärk on õigustikku täiustada ja ajakohastada. Heakskiidetud ettepanekud on käesolevasse teksti üle võetud.
- (3) Muutused ühiskonnas võivad mõjutada sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist. Nendele muutustele vastamiseks on välja pakutud muudatusi kohaldatavate õigusaktide ja töötushüvitiste valdkonnas.
- (4) Olukorras, kus isik töötab kahes või rohkemas liikmesriigis, tuleks selgitada, et „tegevusest olulise osa” toimumise tingimus määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 13 lõike 1 tähenduses on kohaldatav ka isikutele, kes töötavad mitme ettevõtja või tööandja jaoks.
- (5) Kuna kutsetegevuse tingimused on väga mitmekesised ja muutuvad, on vaja võtta arvesse paljuliiikuvate töötajate olukorda. Uusi tööjõu pakkumise struktuure võib märgata muu hulgas õhustranspordis. Lennukite meeskonnaliikmete puhul on kohaldatavate õigusaktide sidumine selle liikmesriigiga, kus asub nende ettevõtte või

¹ ELTC, lk .

tööandja registrisse kantud asukoht või tegevuskoht, tõhus ainult siis, kui nad on registrisse kantud asukoha või tegevuskohaga piisavalt tihedalt seotud. Lennukite meeskonnaliikmete puhul peetakse asjakohaseks viidata määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamisel „registrisse kantud asukoha või tegevuskoha” mõiste täpsustamisel põhibaasile.

(6) Määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõiget 5 tuleb muuta, et tagada, et füüsilisest isikust ettevõtjad saaksid hüvitisi vastavalt pädeva liikmesriigi õigusaktidele, et pakkuda neile parimaid võimalusi tööturule naasmiseks oma elukohajärgses liikmesriigis, kui nad sinna riiki tagasi pöörduvad.

(7) Seepärast tuleks määruseid (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 883/2004 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 9 lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid teavitavad Euroopa Komisjoni kirjalikult artikli 1 punkti 1 kohastest deklaratsioonidest, artiklis 3 osutatud õigusaktidest ja kindlustusskeemidest, konventsioonidest, millega nad on ühinenud artikli 8 lõikes 2 osutatud korras ja artiklis 58 osutatud miinimumhüvitistest ning hiljem tehtud sisulistest muudatustest.”

2. Artikli 9 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Nimetatud teated esitatakse Euroopa Komisjonile igal aastal ja avaldatakse vajalikus ulatuses.”

3. Artikli 12 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Isiku suhtes, kes töötab liikmesriigis tööandja heaks, kes tavaliselt seal tegutseb, ning kelle see tööandja lähetab teise liikmesriiki selle tööandja nimel tööd tegema, kohaldatakse jätkuvalt esimese liikmesriigi õigusakte, tingimusel et sellise töö eeldatav kestus ei ületa 24 kuud ning teda ei saadeta teist lähetatud isikut asendada.”

4. Artikli 13 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Isiku suhtes, kes tavaliselt töötab kahes või mitmes liikmesriigis, kohaldatakse õigusakte järgmiselt:

a) elukohajärgse liikmesriigi õigusakte, kui oluline osa tema tegevusest toimub selles liikmesriigis, või

b) kui oluline osa tema tegevusest ei toimu elukohajärgses liikmesriigis:

i) talle tööd andva ettevõtte või tööandja registrisse kantud asukoha või tegevuskoha liikmesriigi õigusakte, kui talle annab tööd üks ettevõtte või tööandja, või

ii) selle liikmesriigi õigusakte, kus asub talle tööd andva ettevõtte või tööandja registrisse kantud asukoht või tegevuskoht ning mis ei ole asjaomase isiku elukohajärgne liikmesriik, kui talle annavad tööd kaks või mitu ettevõtet või tööandjat ja kui vähemalt ühel neist on registrisse kantud asukoht või tegevuskoht ainult ühes liikmesriigis, mis ei ole asjaomase isiku elukohajärgne liikmesriik, või

iii) elukohajärgse liikmesriigi õigusakte, kui talle annavad tööd kaks või mitu ettevõtet või tööandjat, kelle registrisse kantud asukoht või tegevuskoht on eri liikmesriikides, millest ükski ei ole asjaomase isiku elukohajärgne liikmesriik,”

5. Artikli 36 lõige 2a asendatakse järgmisega:

„2a. Pädev asutus ei või keelduda artikli 20 lõikes 1 sätestatud loa andmisest tööõnnetuse tõttu kannatada saanud või kutsehaigusesse haigestunud kindlustatud isikule, kellel on õigus saada kõnealuse asutuse kulul hüvitisi, juhul kui tema seisundile kohast ravi pole võimalik talle tema elukoha liikmesriigi territooriumil pakkuda meditsiiniliselt õigustatud tähtaja jooksul, võttes arvesse tema tervislikku seisundit ja haiguse võimalikku kulgu.”

6. Artikli 65 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5.

- (a) Kui punktis b ei ole sätestatud teisiti, saab lõike 2 esimeses ja teises lauses osutatud töötaja isik hüvitisi kooskõlas elukohajärgse liikmesriigi õigusaktidega, nagu oleks neid tema suhtes kohaldatud tema viimase töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise ajal. Nimetatud hüvitisi maksab elukohajärgne asutus.
- (b) Kui elukohajärgse liikmesriigi õigusaktid ei näe ette füüsilisest isikust ettevõtja töötuskindlustust, saab lõike 2 esimeses ja teises lauses osutatud töötaja isik, kellel oli töötuskindlustus selles liikmesriigis, kus ta viimati füüsilisest isikust ettevõtjana tegutses, hüvitisi kooskõlas nimetatud liikmesriigi õigusaktidega.
- (c) Töötaja, kes pole piirialatöötaja ja kellele on hüvitise omal kulul määratud pädev asutus liikmesriigis, mille õigusakte isikule viimati kohaldati, saab oma naasmisel elukohajärgsesse liikmesriiki esmalt hüvitisi kooskõlas artikliga 64, kuivõrd hüvitiste saamine punkti a alusel on peatatud perioodiks, mil ta saab hüvitist tema suhtes viimati kohaldatud õigusaktide alusel.”

7. Artikli 71 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Halduskomisjoni reeglid koostatakse tema liikmete vastastikusel kokkuleppel.

Kõigil muudel juhtudel teeb halduskomisjon otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega, nagu on kindlaks määratud aluslepingutes.

Otsused artikli 72 punktis a osutatud tõlgendusküsimuste kohta avaldatakse vajalikus ulatuses.”

8. X ja XI lisa muudetakse käesoleva määruse lisa kohaselt.

Artikkel 2

Määrust (EÜ) nr 987/2009 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 6 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) elukohaliikmesriigi õigusaktid, kui asjaomane isik töötab või tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana kahes või mitmes liikmesriigis ja teostab seal osa oma tegevusest või tegevustest või kui isik ei tööta ega tegutse füüsilisest isikust ettevõtjana;”

b) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) muudel juhtudel selle liikmesriigi õigusaktid, kelle õigusaktide kohaldamist algselt taotleti, kui isik tegutseb kahes või mitmes liikmesriigis.”

2. Artikli 14 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Põhimääruse artikli 13 lõike 1 kohaldamisel osutatakse sõnadega „kes tavaliselt on tegev füüsilisest isikust ettevõtjana kahes või mitmes liikmesriigis” isikule, kes füüsilisest isikust ettevõtjana teostab kahes või mitmes liikmesriigis korruga või vaheldumisi samale ettevõttele või tööandjale või mitmele eraldi ettevõttele või tööandjale ühte või enamat tegevust, välja arvatud väikese mõjuga tegevusi.”

3. Artiklisse 14 lisatakse lõige 5a:

„5a. Põhimääruse II jaotise kohaldamisel osutatakse sõnadega „registrisse kantud asukoht või tegevuskoht” registrisse kantud asukohale või tegevuskohale, kus võetakse vastu ettevõtte olulised otsused ja kus on juhatuse asukoht.

Reisijate- või kaubaveoteenuseid osutavate lennuki meeskonnaliikmete puhul käsitletakse põhimääruse II jaotises määratletud „registrisse kantud asukoha või tegevuskohana” nõukogu määruse (EMÜ) nr 3922/91² (tehniliste nõuete ja haldusprotseduuride kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses) III lisas määratletud põhibaasi.

4. Artikli 15 lõike 1 teine lause asendatakse järgmisega:

„Nimetatud asutus väljastab asjaomasele isikule rakendusmääruse artikli 19 lõikes 2 osutatud tunnistuse ja muudab viivitamata asjaomase isiku suhtes põhimääruse artikli 11 lõike 3 punkti b ja artikli 12 alusel kohaldatavaid õigusakte käsitleva teabe kättesaadavaks selle liikmesriigi pädeva võimuorgani nimetatud asutusele, kus tegevus toimub.”

5. Artikli 54 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Põhimääruse artikli 62 lõike 3 kohaldamisel edastab selle liikmesriigi, kelle õigusakte asjaomase isiku suhtes tema viimasel töötamisel või füüsilisest isikust ettevõtjana

² EÜTL 373, 31.12.1991, lk 4.

tegutsemisel kohaldati, pädev asutus elukohajärgsele asutusele viimase taotluse korral viivitamatult kogu vajaliku teabe selliste töötushüvitise arvutamiseks, mida on pädeva asutuse asukohaliikmesriigis võimalik saada, eelkõige saadud palga või kutsetegevusest saadud sissetuleku summa.”

6. Artiklile 55 lisatakse lõige 7:

„7. Lõikeid 1–6 kohaldatakse *mutatis mutandis* põhimääruse artikli 65 lõike 5 punktis b osutatud isikute suhtes, välja arvatud käesoleva artikli lõike 1 punkti c.”

7. Artikli 56 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui asjaomastes liikmesriikides kohaldatavate õigusaktide kohaselt nõutakse töötult teatavate kohustuste täitmist ja/või tööotsinguid, on prioriteetsed hüvitisi andvas liikmesriigis nõutavad kohustused ja/või tööotsingud.

Kui töötu ei täida kõiki kohustusi ja/või tööotsinguid selles liikmesriigis, mis hüvitisi ei anna, ei mõjuta see teises liikmesriigis antavaid hüvitisi.”

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...[koht], ... [kuupäev]

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

Määruse (EÜ) nr 883/2004 X ja XI lisa muudetakse järgmiselt:

1. X lisa muudetakse järgmiselt:

a) Jaos „MADALMAAD” asendatakse punkt a järgmisega:

„a) 24. aprilli 1997. aasta puuetega noorte töö- ja tööhõivetoetuse seadus (Wet Wajong)”;

b) jaos „ÜHENDKUNINGRIIK”

i) punkt c jäetakse välja;

ii) lisatakse järgmine punkt e:

„e) Sissetulekuga seotud töövõimetustoetus (2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seadus ja Põhja-Iirimaa 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seadus).”

2. XI lisa muudetakse järgmiselt:

Jagu „MADALMAAD” muudetakse järgmiselt:

i) Punktis „1. Ravikindlustus” jäetakse välja alapunkt g;

ii) lisatakse alapunkt h:

„h) Käesoleva määruse artikli 18 lõike 1 kohaldamisel on käesoleva lisa punkti 1 alapunkti a punktis ii osutatud isikutel, kes viibivad ajutiselt Madalmaades, õigus saada mitterahalisi hüvitisi vastavalt poliisile, mida kindlustatud isikul on Madalmaades võimalik saada viibimiskohajärgsest asutusest vastavalt ravikindlustusseaduse (Zorgverzekeringswet) artikli 11 lõigetele 1, 2 ja 3 ning artikli 19 lõikele 1, samuti eriravikuluid käsitlevas üldseaduses (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) sätestatud mitterahalisi hüvitisi.”;

iii) Punktis 2 asendatakse sõnad „Madalmaade üldise vanaduskindlustuse seaduse” sõnadega „üldise vanaduspensioni seaduse”;

iv) punkti 2 alapunktis b asendatakse sõnad „nimetatud õigusaktide” sõnadega „eelnimetatud õigusaktide”;

v) Punkti 2 alapunktis g asendatakse sõnad „Madalmaade toitja ülalpidamisel olnud isikute üldkindlustuse seaduse” sõnadega „toitja kaotust käsitleva üldise seaduse”;

vi) Punktis 3 asendatakse sõnad „Madalmaade toitja ülalpidamisel olnud isikute üldkindlustuse seaduse” sõnadega „toitja kaotust käsitlev üldine seaduse”;

vii) punkti 3 alapunktis b asendatakse sõnad „nimetatud õigusaktide” sõnadega „eelnimetatud õigusaktide”;

viii) Punkti 4 alapunkti a punkti i esimeses taandes asendatakse sõna „töövõimetusseadusele” sõnadega „invaliidsuskindlustuse seadusele”;

ix) Punkti 4 alapunkti a punktis ii asendatakse sõnad „füüsilisest isikust ettevõtjate töövõimetusseadusele” sõnadega „füüsilisest isikust ettevõtjate invaliidsushüvitiste seadusele”.